

قانون مطبوعات
مصوب ۱۳۶۴، ۱۲، ۲۲
با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول (اصلاحی ۸، ۹، ۱۳۸۸) - تعاریف

ماده ۱ (اصلاحی ۸، ۹، ۱۳۸۸) - مطبوعات در این قانون عبارتند از نشریاتی که به طور منظم با نام ثابت و تاریخ و شماره ردیف در زمینه های گوناگون خبری، انتقادی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، کشاورزی، فرهنگی، دینی، علمی، فنی، نظامی، هنری، ورزشی و نظایر اینها منتشر می شوند. نشریه الکترونیکی، رسانه ای است که به طور مستمر در محیط رقمی (دیجیتال)، انواع خبر، تحلیل، مصاحبه و گزارش را در قالب نوشتار، صدا و تصویر منتشر می نماید. خبرگزاری داخلی، مؤسسه ای خبری است که در زمینه جمع آوری، پردازش و انتشار خبر، تحلیل، مصاحبه و گزارش در قالب نوشتار، صدا و تصویر در محیط رقمی (دیجیتال) و یا غیر آن فعالیت می نماید.

تبصره ۱ (اصلاحی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - انتشار فوق العاده اختصاص به نشریه ای دارد که بطور مرتب انتشار مییابد.

تبصره ۲ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - نشریه ای که بدون اخذ پروانه از هیأت نظارت بر مطبوعات منتشر گردد از شمول قانون مطبوعات خارج بوده و تابع قوانین عمومی است.

تبصره ۳ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - کلیه نشریات الکترونیکی مشمول مواد این قانون است.

تبصره ۴ (الحاقی ۸، ۹، ۱۳۸۸) - خبرگزاری های داخلی از حیث حقوق، وظایف، حمایت های قانونی و جرائم و مجازات ها و مرجع و نحوه دادرسی مشمول احکام مقرر در این قانون و اصلاحات آن می باشند. مدیرعامل و نویسندگان و تهیه کنندگان مطالب خبرگزاری ها حسب مورد دارای همان مسؤولیت هایی هستند که برای مدیرمسئول و نویسنده مطبوعات منظور شده است. هیأت نظارت بر خبرگزاری ها، همان هیأت نظارت بر مطبوعات خواهد بود.

آیین نامه اجرایی این تبصره ظرف سه ماه با پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

فصل دوم - رسالت مطبوعات

ماده ۲ - رسالتی که مطبوعات در نظام جمهوری اسلامی بر عهده دارد، عبارتست از:

الف - روشن ساختن افکار عمومی و بالا بردن سطح معلومات و دانش مردم در يك یا چند زمینه مورد اشاره در ماده ۱.

ب - پیشبرد اهدافی که در قانون اساسی جمهوری اسلامی بیان شده است.

ج - تلاش برای نفي مرزبندیهای کاذب و تفرقه انگیز و قرار ندادن اقشار مختلف جامعه در مقابل یکدیگر، مانند دسته بندی مردم بر اساس نژاد، زبان، رسوم، سنن محلی و...

د - مبارزه با مظاهر فرهنگ استعماری (اسراف، تبذیر، لغو، تجمل پرستی، اشاعه فحشاء و...) و ترویج و تبلیغ فرهنگ اصیل اسلامی و گسترش فضائل اخلاقی.

ه - حفظ و تحکیم سیاست نه شرقی نه غربی.

تبصره - هر يك از مطبوعات باید حداقل در تحقق یکی از موارد فوق الذکر سهیم و با موارد دیگر به هیچ وجه در تضاد نبوده و در مسیر جمهوری اسلامی باشد.

فصل سوم - حقوق مطبوعات

ماده ۳ - مطبوعات حق دارند نظرات، انتقادات سازنده، پیشنهادهای، توضیحات مردم و مسئولین را با رعایت موازین اسلامی و مصالح جامعه درج و به اطلاع عموم برسانند.

تبصره - انتقاد سازنده مشروط به دارا بودن منطق و استدلال و پرهیز از توهین، تحقیر و تخریب می باشد.

ماده ۴ - هیچ مقام دولتی و غیردولتی حق ندارد برای چاپ مطلب یا مقاله ای در صدد اعمال فشار بر مطبوعات بر آید و یا به سانسور و کنترل نشریات مبادرت کند.

ماده ۵ - کسب و انتشار اخبار داخلی و خارجی که بمنظور افزایش آگاهی عمومی و حفظ مصالح جامعه باشد با رعایت این قانون حق قانونی مطبوعات است.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

تبصره ۱ - متخلف از مواد (۴) و (۵) به شرط داشتن شاکي به حکم دادگاه به انفصال خدمت از شش ماه تا دو سال و در صورت تکرار به انفصال دائم از خدمات دولتي محکوم خواهد شد.

تبصره ۲ - مصوبات شوراي عالي امنيت ملي براي مطبوعات لازم الاتباع است. در صورت تخلف، دادگاه مي تواند نشریه متخلف را موقتاً تا دو ماه توقيف و پرونده را خارج از نوبت رسيدگي نمايد.

تبصره ۳ - مطالب اختصاصي نشریات اگر به نام پديد آورنده اثر (به نام اصلي يا مستعار) منتشر شود به نام او و در غير اين صورت به نام نشریه، مشمول قانون حمايت از حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مي باشد.

فصل چهارم - حدود مطبوعات

ماده ۶ (اصلاحي ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - نشریات جز در موارد اخلال به مباني و احکام اسلام و حقوق عمومي و خصوصي که در اين فصل مشخص ميشوند آزادند:

۱ - نشر مطالب الحادي و مخالف موازين اسلامي و ترويج مطلبي که به اساس جمهوري اسلامي لطمه وارد کند.

۲ - اشاعه فحشاء و منکرات و انتشار عکسها و تصاویر و مطالب خلاف عفت عمومي.

۳ - تبليغ و ترويج اسراف و تبذير.

۴ - ايجاد اختلاف ما بين اقشار جامعه، بويژه از طريق طرح مسائل نژادي و قومي.

۵ (اصلاحي ۲۱، ۵، ۱۳۷۷) - استفاده ابزاري از افراد (اعم از زن و مرد) در تصاویر و محتوي، تحقير و توهين به جنس زن، تبليغ تشریفات و تجملات نامشروع و غيرقانوني.

۶ (اصلاحي ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - تحريص و تشويق افراد و گروهها به ارتکاب اعمالی عليه امنيت، حيثيت و منافع جمهوري اسلامي ايران در داخل يا خارج.

۷ (اصلاحي ۲۱، ۵، ۱۳۷۷) - فاش نمودن و انتشار اسناد و دستورها و مسائل محرمانه، اسرار نيروهاي مسلح جمهوري اسلامي، نقشه و استحکامات نظامي، انتشار مذاکرات غير علني مجلس شوراي اسلامي و محاکم غير علني دادگستري و تحقيقات مراجع قضائي بدون مجوز قانوني.

۸ (اصلاحي ۲۱، ۵، ۱۳۷۷) - اهانت به دين مبين اسلام و مقدسات آن و همچنين اهانت به مقام معظم رهبري و مراجع مسلم تقليد.

۹ (اصلاحي ۲۱، ۵، ۱۳۷۷) - افترا به مقامات، نهادها، ارگانها و هر يك از افراد کشور و توهين به اشخاص حقيقي و حقوقي که حرمت شرعي دارند، اگر چه از طريق انتشار عکس يا کاريکاتور باشد.

۱۰ (الحاقي ۲۱، ۵، ۱۳۷۷) - سرقتهاي ادبي و همچنين نقل مطالب از مطبوعات و احزاب و گروههاي منحرف و مخالف اسلام (داخلي و خارجي) بنحوي که تبليغ از آنها باشد (حدود موارد فوق را آئيننامه مشخص ميکند).

۱۱ (الحاقي ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - پخش شایعات و مطالب خلاف واقع و يا تحريف مطالب ديگران.

۱۲ (الحاقي ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - انتشار مطلب عليه اصول قانون اساسي.

تبصره - سرقت ادبي عبارتست از نسبت دادن عمدي تمام يا بخش قابل توجهي از آثار و نوشته هاي ديگران به خود يا غير ولو بصورت ترجمه.

تبصره ۲ (الحاقي ۲۱، ۵، ۱۳۷۷) - متخلف از موارد مندرج در اين ماده مستوجب مجازاتهاي مقرر در ماده (۶۹۸) قانون مجازات اسلامي خواهد بود و در صورت اصرار مستوجب تشديد مجازات و لغو پروانه مي باشد.

ماده ۷ (اصلاحي ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - موارد ذيل ممنوع و جرم محسوب مي شود:

الف - چاپ و انتشار نشریه اي که پروانه براي آن صادر نشده و يا پروانه آن لغو گرديده است و يا بدستور دادگاه بطور موقت يا دائم تعطيل گرديده است.

ب - انتشار نشریه بگونه اي که اکثر مطالب آن مغاير باشد با آنچه که متقاضي به نوع آن متعهد شده است.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

ج - انتشار نشریه بنحوی که با نشریات موجود یا نشریاتی که بطور موقت یا دائم تعطیل شده اند از نظر نام، علامت و شکل اشتباه شود.

د - انتشار نشریه بدون ذکر نام صاحب امتیاز و مدیرمسئول و نشانی اداره نشریه و چاپخانه آن.

تبصره (اصلاحی ۱۳۷۹، ۱، ۳۰) - مراکز نشر، چاپ، توزیع و فروش نشریات، مجاز به چاپ و انتشار و عرضه مطبوعات و نشریاتی که از سوی دادگاه صالح یا هیأت نظارت مغایر با اصول مندرج در این قانون تشخیص داده شود، نمی باشند.

فصل پنجم - شرایط متقاضی و مراحل صدور پروانه

ماده ۸ (اصلاحی ۱۳۷۹، ۱، ۳۰) - انتشار نشریه توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی با سرمایه ایرانی و اخذ پروانه از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی آزاد است. استفاده نشریات از کمک خارجی مستقیم یا غیرمستقیم ممنوع و جرم محسوب می شود.

تبصره ه - مطبوعاتی که از طرف سازمانهای آزادیبخش اسلامی کشورهای دیگر منتشر میشود میتواند با سرمایه و مسئولیت اشخاص غیرایرانی در چهارچوب قوانین مربوطه به خارجیان مقیم ایران و موافقت وزارتین ارشاد و امور خارجه منتشر شوند.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۷۹، ۱، ۳۰) - کمکهای اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی غیر دولتی که با نظارت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت امور خارجه دریافت گردد مشمول این ماده نخواهد بود.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۷۹، ۱، ۳۰) - واگذاری امتیاز نشریه به غیر اعم از قطعی، شرطی، اجاره و امثال آن ممنوع است و جرم محسوب می شود مگر در صورت درخواست کتبی صاحب امتیاز و تصویب هیأت نظارت.

ماده ۹ (اصلاحی ۱۳۷۹، ۱، ۳۰) -

الف - شخص حقیقی متقاضی امتیاز باید دارای شرایط زیر باشد:

۱- تابعیت ایران.

۲- دارا بودن حداقل ۲۵ سال سن.

۳- عدم حجر و ورشکستگی به تقلب و تقصیر.

۴- عدم اشتباه به فساد اخلاق و سابقه محکومیت کیفری براساس موازین

۵- داشتن صلاحیت علمی در حد لیسانس و یا پایان سطح در علوم حوزه‌ای به تشخیص هیأت نظارت موضوع ماده (۱۰) این قانون.

۶- پایبندی و التزام عملی به قانون اساسی.

ب - اشخاص حقوقی متقاضی امتیاز باید دارای شرایط ذیل باشند:

۱- مراحل قانونی ثبت شخصیت حقوقی طی شده باشد و در اساسنامه و یا قانون تشکیل خود مجاز به انتشار نشریه باشد.

۲- زمینه فعالیت نشریه مرتبط با زمینه فعالیت شخص حقوقی بوده و محدوده جغرافیایی انتشار آن همان محدوده جغرافیایی شخصیت حقوقی باشد.

تبصره ۱ - متقاضی امتیاز نشریه موظف است خود یا شخص دیگری را بعنوان مدیرمسئول واجد شرایط مندرج در این ماده معرفی نماید.

تبصره ۲ - برای نشریات داخلی یک سازمان، مؤسسه و شرکت دولتی یا خصوصی که فقط برای استفاده کارکنان منتشر و رایگان در اختیار آنان قرار میگیرد تنها اجازه وزارت ارشاد اسلامی با رعایت ماده ۲ این قانون کافی است.

تبصره ۳ - با یک پروانه نمیتوان بیش از یک نشریه منتشر کرد.

تبصره ۴ - صاحب امتیاز در قبال خط مشی کلی نشریه مسئول است و مسئولیت یکایک مطالبی که در نشریه به چاپ میرسد و دیگر امور در رابطه با نشریه بعهده مدیرمسئول خواهد بود.

تبصره ۵ (اصلاحی ۱۳۷۹، ۱، ۳۰) - نخست وزیران، وزیران، استانداران، امرای ارتش و شهربانی، ژاندارمری، رؤسای سازمانهای دولتی، مدیران عامل و رؤسای هیأت مدیره شرکتها و بانکهای دولتی و کلیه شرکتها و مؤسساتی که شمول حکم در مورد آن مستلزم ذکر نام است، نمایندگان مجلسین، سفرا، فرمانداران، شهرداران، رؤسای انجمنهای شهر و شهرستان تهران و مراکز استانها، اعضای ساواک، رؤسای دفاتر رستخیز در تهران و مراکز استانها و شهرستانها و وابستگان به رژیم سابق که در فاصله زمانی پانزدهم خرداد ۱۳۴۲ تا ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ در مشاغل مذکور بوده و همچنین کسانی که در این مدت از طریق مطبوعات، رادیو تلویزیون یا سخنرانی در اجتماعات خدمتگذار تبلیغاتی رژیم گذشته بوده اند، از انتشار و هرگونه فعالیت مطبوعاتی نشریه محرومند.

تبصره ۶ (الحاقی ۱۳۷۹، ۱، ۳۰) - هیأت نظارت موظف است جهت بررسی صلاحیت متقاضی و مدیرمسئول از مراجع ذی صلاح (وزارت اطلاعات و دادگستری و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران) استعلام نمایند. مراجع مذکور موظفند حداکثر تا دو ماه نظر خود را همراه مستندات و مدارک معتبر به هیأت نظارت اعلام نمایند. در صورت عدم پاسخ از سوی مراجع مذکور و فقدان دلیل دیگر صلاحیت آنان تأیید شده تلقی می گردد.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

تبصره ۷ (الحاقی ۳۰، ۱۳۷۹) - مسئولیت مقالات و مطالبی که در نشریه منتشر می شود به عهده مدیرمسئول است ولی این مسئولیت نافی مسئولیت نویسنده و سایر اشخاصی که در ارتکاب جرم دخالت داشته باشند نخواهد بود.

تبصره ۸ (الحاقی ۳۰، ۱۳۷۹) - اعضاء و هواداران گروههای ضد انقلاب و یا گروههای غیرقانونی و محکومین دادگاههای انقلاب اسلامی که به جرم اعمال ضد انقلابی و یا علیه امنیت داخلی و خارجی محکومیت یافته اند و همچنین کسانی که علیه نظام جمهوری اسلامی ایران فعالیت و یا تبلیغ می کنند حق هیچگونه فعالیت مطبوعاتی و قبول سمت در نشریات را ندارند.

ماده ۱۰ (اصلاحی ۳۰، ۱۳۷۹) - اعضای هیأت نظارت بر مطبوعات که از افراد مسلمان و صاحب صلاحیت علمی و اخلاقی لازم و مؤمن به انقلاب اسلامی می باشند عبارتند از:

- الف - یکی از قضات به انتخاب رئیس قوه قضائیه.
- ب - وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی یا نماینده تام‌الاختیار وی.
- ج - یکی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس.
- د - یکی از اساتید دانشگاه به انتخاب وزیر فرهنگ و آموزش عالی.
- ه - یکی از مدیران مسؤول مطبوعات به انتخاب آنان.
- و - یکی از اساتید حوزه علمیه به انتخاب شورای عالی حوزه علمیه قم.
- ز - یکی از اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی به انتخاب آن شورا.

تبصره ۱ - این هیأت ظرف دو ماه پس از تصویب این قانون در دور اول و در دوره های بعد ظرف یکماه قبل از اتمام مدت مقرر برای مدت دو سال بدعوت وزیر ارشاد اسلامی تشکیل میشود.

تبصره ۲ (اصلاحی ۳۰، ۱۳۷۹) - تصمیمات هیأت نظارت قطعی است، این امر مانع شکایت و اقامه دعوی افراد ذی نفع در محاکم نخواهد بود.

تبصره ۳ (اصلاحی ۳۰، ۱۳۷۹) - دبیرخانه هیأت نظارت با امکانات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل می شود و زیر نظر آن هیأت انجام وظیفه می نماید.

تبصره ۴ (الحاقی ۴، ۱۳۶۵) - وزارت ارشاد اسلامی مسئولیت دعوت و برگزاری جلسه انتخابات موضوع بند «ه» این ماده است و مرجع تشخیص صلاحیت نامزدهای انتخابات مزبور بر اساس شرایط مندرج در صدر این ماده هیأت سه نفری مرکب از افراد بندهای الف و ب و ج میباشد.

تبصره ۵ (الحاقی ۳۰، ۱۳۷۹) - وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ریاست هیأت نظارت بر مطبوعات را بر عهده خواهد داشت و پاسخگویی عملکرد هیأت مذکور در مجلس و دیگر مراجع ذی صلاح خواهد بود.

ماده ۱۱ - رسیدگی به درخواست صدور پروانه و تشخیص صلاحیت متقاضی و مدیرمسئول بعهده هیأت نظارت بر مطبوعات است.

تبصره (الحاقی ۳۰، ۱۳۷۹) - در صورتی که صاحب پروانه یکی از شرایط مقرر در ماده (۹) این قانون را فاقد شود، به تشخیص هیأت نظارت مقرر در ماده (۱۰) و با رعایت تبصره های آن پروانه نشریه لغو می شود.

ماده ۱۲ (اصلاحی ۳۰، ۱۳۷۹) - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است تخلف نشریات را رأساً یا به تقاضای حداقل دو نفر از اعضای هیأت نظارت ظرف مدت یک ماه مورد بررسی قرار داده و در صورت لزوم به طور مستقیم و یا از طریق هیأت نظارت، مراتب را جهت پیگرد قانونی به دادگاه صالح تقدیم نماید.

تبصره (الحاقی ۳۰، ۱۳۷۹) - در مورد تخلفات موضوع ماده (۶) به جز بند (۳) و (۴) و بند (ب)، (ج) و (د) ماده (۷) هیأت نظارت می تواند نشریه را توقیف نماید و در صورت توقیف موظف است ظرف یک هفته پرونده را جهت رسیدگی به دادگاه ارسال نماید.

ماده ۱۳ - هیأت نظارت مکلف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ دریافت تقاضا جهت امتیاز یک نشریه درباره صلاحیت متقاضی و مدیرمسئول با رعایت شرایط مقرر در این قانون رسیدگیهای لازم را انجام داده و مراتب رد یا قبول تقاضا را با ذکر دلایل و شواهد جهت اجرا به وزیر ارشاد گزارش نماید، و وزارت ارشاد اسلامی موظف است حداکثر ظرف ۲ ماه از تاریخ موافقت هیأت نظارت برای متقاضی پروانه انتشار صادر کند.

ماده ۱۴ - در صورتیکه مدیرمسئول شرایط مندرج در ماده ۹ را فاقد گردد، یا فوت شود و یا استعفاء دهد، صاحب امتیاز موظف است حداکثر ظرف ۳ ماه شخص دیگری را که واجد شرایط باشد به وزارت ارشاد اسلامی معرفی کند، در غیر اینصورت از انتشار نشریه او جلوگیری میشود، تا زمانی که صلاحیت مدیر به تأیید نرسیده است، مسئولیتهای مدیر به عهده صاحب امتیاز است.

ماده ۱۵ - اعلام نظر هیأت نظارت مبنی بر تأیید یا عدم تأیید مدیرمسئول جدید، حداکثر سه ماه از تاریخ معرفی توسط وزارت ارشاد اسلامی خواهد بود.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

ماده ۱۶ - صاحب امتیاز موظف است ظرف شش ماه پس از صدور پروانه، نشریه مربوطه را منتشر کند و در غیر اینصورت با یک بار اخطار کتبی و دادن فرصت پانزده روز دیگر در صورت عدم عذر موجه اعتبار پروانه از بین میرود، عدم انتشار منظم نشریه در یکسال نیز اگر بدون عذر موجه (به تشخیص هیأت نظارت) باشد، موجب لغو پروانه خواهد بود.

تبصره - نشریه ای که سالانه منتشر میشود (سالنامه) از ماده فوق مستثنی بوده و در صورت عدم نشر ظرف یکسال بدون عذر موجه پروانه صاحب امتیاز لغو خواهد شد.

ماده ۱۷ - پروانه هائیکه بر طبق مقررات سابق برای نشریات کنونی صادر شده است به اعتبار خود باقی است، مشروط بر اینکه ظرف سه ماه از تاریخ اجراء این قانون، صاحب امتیاز برای تطبیق وضع خود، با این قانون اقدام نماید.

ماده ۱۸ - در هر شماره باید نام صاحب امتیاز، مدیرمسئول، نشانی اداره و چاپخانه ای که نشریه در آن بچاپ میرسد و نیز زمینه فعالیت و ترتیب انتشار نوع نشریه (دینی، علمی، سیاسی، اقتصادی، ادبی، هنری و غیره) در صفحه معین و محل ثابت اعلان شود، چاپخانه ها نیز مکلف به رعایت مفاد این ماده میباشند.

ماده ۱۹ - نشریات در چاپ آگهیهای تجارتي که مشتمل بر تعریف و تمجید کالا یا خدماتی که از طرف یکی از مراکز تحقیقاتی کشور که بر حسب قوانین رسمیت داشته باشند، تأیید گردد با رعایت ماده ۱۲ آئیننامه تأسیس و نظارت بر نحوه کار و فعالیت کانونهای آگهی تبلیغاتی و بندهای مربوطه مجاز میباشند.

تبصره - در مواردی که طبق این ماده، مطبوعات مجاز به درج آگهیهای مشتمل بر تعریف و تشویق از کالا و خدمات هستند، متن این تعریف و تشویق نمیتواند از متن تقدیرنامه رسمی مراکز قانونی مذکور در این ماده فراتر رود.

ماده ۲۰ - هر روزنامه یا مجله باید دفاتر محاسباتی پلمب شده بر طبق قانون تهیه و کلیه مخارج و درآمد خود را در آن ثبت کند و بیلان سالانه درآمد و مخارج را به وزارت ارشاد اسلامی بفرستد، وزارت ارشاد اسلامی هر وقت لازم بداند، دفاتر مالی مؤسسات را بازرسی مینماید.

تبصره - کلیه مطبوعات مکلفند همه ماهه تیراژ فروش ماهیانه خود را کتباً به وزارت ارشاد اسلامی اطلاع دهند.

ماده ۲۱ (اصلاحی ۱۳۷۹، ۱۳۸۰، ۱۳۸۱) - مدیران مسؤول نشریات موظفند از هر شماره نشریه، دو نسخه به هر یک از مراجع زیر به طور مرتب و رایگان ارسال نمایند:

الف - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

ب - مجلس شورای اسلامی.

ج - دادگستری مرکز استان محل نشر.

ماده ۲۲ (اصلاحی ۱۳۶۹، ۱۳۷۰، ۱۳۷۱) - ورود مطبوعات به کشور و نیز خروج آن بر اساس موازین شرعی و قانون اساسی و نظام جمهوری اسلامی است.

فصل ششم - جرائم

ماده ۲۳ - هرگاه در مطبوعات مطالبی مشتمل بر توهین یا افترا، یا خلاف واقع و یا انتقاد نسبت به شخص (اعم از حقیقی یا حقوقی) مشاهده شود، ذینفع حق دارد پاسخ آن را ظرف یکماه کتباً برای همان نشریه بفرستد. و نشریه مزبور موظف است اینگونه توضیحات و پاسخها را در یکی از دو شماره ای که پس از وصول پاسخ منتشر میشود، در همان صفحه و ستون و با همان حروف که اصل مطلب منتشر شده است، مجانی به چاپ برساند، بشرط آنکه جواب از دو برابر اصل تجاوز نکند و متضمن توهین و افترا به کسی نباشد.

تبصره ۱ - اگر نشریه علاوه بر پاسخ مذکور مطالب یا توضیحات مجددی چاپ کند، حق پاسخگویی مجدد برای معترض باقی است. درج قسمتی از پاسخ به صورتی که آنرا ناقص یا نامفهوم سازد و همچنین افزودن مطالبی به آن در حکم عدم درج است و متن پاسخ باید در یک شماره درج شود.

تبصره ۲ - پاسخ نامزدهای انتخاباتی در جریان انتخابات باید در اولین شماره نشریه درج گردد. بشرط آنکه حداقل شش ساعت پیش از زیر چاپ رفتن نشریه پاسخ به دفتر نشریه تسلیم و رسید دریافت شده باشد.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۳۷۹، ۱۳۸۰، ۱۳۸۱) - در صورتی که نشریه از درج پاسخ امتناع ورزد یا پاسخ را منتشر نسازد شکای می تواند به دادستان عمومی شکایات کند و دادستان در صورت احراز صحت شکایت جهت نشر پاسخ به نشریه اخطار می کند و هرگاه این اخطار مؤثر واقع نشود، پرونده را پس از دستور توقیف موقت نشریه که مدت آن حداکثر از ده روز تجاوز نخواهد کرد، به دادگاه ارسال می کند.

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۷۹، ۱۳۸۰، ۱۳۸۱) - اقدامات موضوع این ماده و تبصره های آن نافی اختیارات شکای در جهت شکایت به مراجع قضائی نمی باشد.

ماده ۲۴ - اشخاصی که اسناد و دستورهایی محرمانه نظامی و اسرار ارتش و سپاه و یا نقشه های قلاع و استحکامات نظامی را در زمان جنگ یا صلح بوسیله یکی از مطبوعات فاش و منتشر کنند به دادگاه تحویل تا برابر مقررات رسیدگی شود.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

ماده ۲۵ - هر کس به وسیله مطبوعات، مردم را صریحاً به ارتکاب جرم یا جنایتی بر ضد امنیت داخلی یا سیاست خارجی کشور که در قانون مجازات عمومی پیش‌بینی شده است، تحریص و تشویق نماید در صورتی که اثری بر آن مترتب شود، به مجازات معاونت همان جرم محکوم و در صورتی که اثری بر آن مترتب نشود، طبق نظر حاکم شرع بر اساس قانون تعزیرات با وی رفتار خواهد شد.

ماده ۲۶ - هر کس به وسیله مطبوعات به دین مبین اسلام و مقدسات آن اهانت کند، در صورتیکه به ارتداد منجر شود حکم ارتداد در حق وی صادر و اجراء و اگر به ارتداد نیانجامد طبق نظر حاکم شرع بر اساس قانون تعزیرات با وی رفتار خواهد شد.

ماده ۲۷ (اصلاحی ۱۳۷۹، ۱۳۰، ۱۳۷۹) - هرگاه در نشریه‌ای به رهبر جمهوری اسلامی ایران و یا مراجع مسلم تقلید اهانت شود، پروانه آن نشریه لغو و مدیرمسئول و نویسنده **مطلب به محاکم صالحه معرفی و مجازات خواهند شد.**

تبصره - رسیدگی به جرائم موضوع مواد ۲۴، ۲۵، ۲۶ و ۲۷ تابع شکایت مدعی خصوصی نیست.

ماده ۲۸ - انتشار عکسها و تصاویر و مطالب خلاف عفت عمومی ممنوع و موجب تعزیر شرعی است و اصرار بر آن موجب تشدید تعزیر و لغو پروانه خواهد بود.

ماده ۲۹ - انتشار مذاکرات غیرعلنی مجلس شورای اسلامی و مذاکرات غیرعلنی محاکم دادگستری یا تحقیقات مراجع اطلاعاتی و قضائی که طبق قانون، افشاء آن مجاز نیست ممنوع است و در صورت تخلف طبق نظر حاکم شرع و قانون تعزیرات با وی رفتار خواهد شد.

ماده ۳۰ - انتشار هر نوع مطلب مشتمل بر تهمت یا افتراء یا فحش و الفاظ رکیک یا نسبتهای توهین آمیز و نظایر آن نسبت به اشخاص ممنوع است، مدیرمسئول جهت مجازات به محاکم قضایی معرفی میگردد، و تعقیب جرائم مزبور موکول به شکایت شاکی خصوصی است و در صورت استرداد شکایت تعقیب در هر مرحله‌ای که باشد متوقف خواهد شد.

تبصره ۱ - در موارد فوق شاکی (اعم از حقیقی یا حقوقی) میتواند برای مطالبه خسارتی که از نشر مطالب مزبور بر او وارد آمده به دادگاه صالحه شکایت نموده و دادگاه نیز مکلف است نسبت به آن رسیدگی و حکم متناسب صادر نماید.

تبصره ۲ - هرگاه انتشار مطالب مذکور در ماده فوق راجع به شخص متوفی بوده ولی عرفاً هتاک به بازماندگان وی بحساب آید، هر یک از ورثه قانونی میتواند از نظر جزائی یا حقوقی طبق ماده و تبصره فوق اقامه دعوی نماید.

ماده ۳۱ - انتشار مطالبی که مشتمل بر تهدید به هتک شرف و یا حیثیت و یا افشای اسرار شخصی باشد ممنوع است و مدیرمسئول به محاکم قضائی معرفی و با وی طبق قانون تعزیرات رفتار خواهد شد.

تبصره (اصلاحی ۱۳۷۹، ۱۳۰، ۱۳۷۹) - در مواد ۳۰، ۳۱ تا زمانی که پرونده در مرحله تحقیق و رسیدگی است، نشریه مورد شکایت حق ندارد نسبت به مورد رسیدگی مطلبی نشر دهد، در صورت تخلف رئیس دادگاه باید قبل از ختم تحقیقات حکم توقیف نشریه را صادر کند، این توقیف شامل اولین شماره بعد از ابلغ می‌شود و در صورت تکرار تا موقع صدور رأی دادگاه از انتشار نشریه جلوگیری می‌شود.

ماده ۳۲ - هر کس در نشریه‌ای خود را بر خلاف واقع صاحب پروانه انتشار یا مدیرمسئول معرفی کند، یا بدون داشتن پروانه به انتشار نشریه مبادرت نماید، طبق نظر حاکم شرع با وی رفتار خواهد شد.
مقررات این ماده شامل دارندگان پروانه و مدیران مسئولی که سمتهای مزبور را طبق قانون از دست داده اند نیز میشود.

ماده ۳۳ (اصلاحی ۱۳۹۹، ۱۱، ۱۳۹۹) - الف - هرگاه در انتشار نشریه، نام یا علامت نشریه دیگری ولو با تغییرات جزئی تقلید شود به طوری که برای خوانندگان امکان اشتباه باشد، از انتشار آن جلوگیری و مرتکب به حبس تعزیری شصت و یک روز تا سه ماه و جزای نقدی از ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ تا ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال محکوم می‌شود. تعقیب جرم و مجازات منوط به شکایت شاکی خصوصی است.

ب - پس از توقیف یک نشریه، انتشار هر نوع نشریه دیگر به جای نشریه توقیف شده به نحوی که با نشریه مذکور از نظر نام، علامت و شکل مشتبه شود ممنوع است و نشریه جدید بلافاصله توقیف می‌گردد. مرتکب به مجازات حبس تعزیری از سه ماه تا شش ماه و جزای نقدی از ۳۰۰/۰۰۰/۰۰۰ تا ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال محکوم می‌شود.

ماده ۳۴ (اصلاحی ۱۳۷۹، ۱۳۰، ۱۳۷۹) - رسیدگی به جرائم مطبوعاتی با توجه به قوانین مربوط به صلاحیت ذاتی می‌تواند در محاکم عمومی یا انقلاب یا سایر مراجع قضائی باشد. در هر صورت علنی بودن و حضور هیأت منصفه الزامی است.

تبصره (الحاقی ۱۳۷۹، ۱۳۰، ۱۳۷۹) - به جرائم مطبوعاتی در محاکم صالح مراکز استانها رسیدگی می‌شود.

ماده ۳۵ (اصلاحی ۱۳۹۹، ۱۱، ۱۳۹۹) - تخلف از مقررات این قانون جرم است و چنانچه در قانون مجازات اسلامی و این قانون برای آن مجازات تعیین نشده باشد متخلف به یکی از مجازاتهای ذیل محکوم می‌شود:

الف - جزای نقدی از ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ تا ۶۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال.

ب - تعطیل نشریه حداکثر تا شش ماه در مورد روزنامه‌ها و حداکثر تا یک سال در مورد سایر نشریات.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

تبصره (اصلاحي ۸، ۱۱، ۱۳۹۹) - دادگاه مي تواند در جرائم مطبوعاتي مجازات حبس و شلاق را به يکي از مجازاتهاي ذيل تبديل نمايد:

الف - جزاي نقدي از ۴۰۰/۰۰۰ تا ۲۴۰۰/۰۰۰ ريال

ب - تعطيل نشریه حداکثر تا شش ماه در مورد روزنامه‌ها و تا يك سال در مورد ساير نشریات.

ج - محرومیت از مسئولیتهاي مطبوعاتي حداکثر تا پنج سال.

فصل هفتم (الحاقي ۳۰، ۳۱، ۱۳۷۹) - هیأت منصفه مطبوعات

ماده ۳۶ (الحاقي ۳۰، ۳۱، ۱۳۷۹) - انتخاب هیأت منصفه به طريق ذیل خواهد بود:

هر دو سال يك بار در مرمه ماه جهت تعيين اعضاء هیأت منصفه در تهران به دعوت وزير فرهنگ و ارشاد اسلامي و با حضور وي و رئيس كل دادگستري استان ، رئيس شوراي شهر ، رئيس سازمان تبليغات و نماينده شوراي سياست گذاري ائمه جمعه سراسر کشور و در مراکز استان به دعوت مديرکل فرهنگ و ارشاد اسلامي استان و با حضور وي و رئيس كل دادگستري استان ، رئيس شوراي شهر مرکز استان، رئيس سازمان تبليغات و امام جمعه مرکز استان يا نماينده وي تشكيل مي شود.

هیأت مذکور در تهران (۲۱) نفر و در ساير استانها (۱۴) نفر از افراد مورد اعتماد عمومي را از بين گروههاي مختلف اجتماعي (روحانيون ، اساتيد دانشگاه، پزشکان، مهندسان، نويسندگان و روزنامه‌نگاران، وکلای دادگستري، دبيران و آموزگاران، اصناف، کارمندان، کارگران، کشاورزان، هنرمندان و بسيجيان) به عنوان اعضاء هیأت منصفه انتخاب مي کند.

تبصره ۱ (الحاقي ۳۰، ۳۱، ۱۳۷۹) - چنانچه مفاد موضوع اين ماده در مهلت مقرر انجام نشود، رئيس كل دادگستري مكلف مي باشد نسبت به دعوت از افراد ياد شده و انتخاب هیأت منصفه اقدام نمايد.

تبصره ۲ (الحاقي ۳۰، ۳۱، ۱۳۷۹) - چنانچه به هر دليلي اعضاء هیأت منصفه به ده نفر يا کمتر برسد، هیأت مذکور در اين ماده موظف است ظرف يك ماه تشكيل جلسه داده و نسبت به تکميل اعضاء هیأت منصفه اقدام نمايد.

ماده ۳۷ (الحاقي ۳۰، ۳۱، ۱۳۷۹) - اعضاء هیأت منصفه بايد داراي شرايط زير باشند:

۱ - داشتن حداقل سي سال سن و تأهل.

۲ - نداشتن سابقه محکوميت مؤثر کيفري.

۳ - اشتها به امانت، صداقت و حسن شهرت.

۴ - صلاحيت علمي و آشنائي با مسائل فرهنگي و مطبوعاتي.

ماده ۳۸ (الحاقي ۳۰، ۳۱، ۱۳۷۹) - پس از انتخاب اعضاء هیأت منصفه، موضوع ماده (۳۶) اين قانون، مراتب توسط رئيس كل دادگستري استان به اعضاء ابلاغ مي گردد. دادگاه رسيدگي کننده به جرائم مطبوعاتي، حداقل يك هفته قبل از زمان رسيدگي از تمامي اعضاء هیأت منصفه دعوت مي کند تا در جلسه محاکمه حضور يابند. دادگاه با حضور حداقل هفت نفر از اعضاء هیأت منصفه رسميت خواهد يافت. اکثريت آراء حاضران ملاک تصميم گيري هیأت منصفه خواهد بود، اعضاء هیأت موظفند تا پايان جلسات دادگاه حضور داشته باشند.

تبصره ۱ (الحاقي ۳۰، ۳۱، ۱۳۷۹) - تصميمات هیأتهاي نظارت و منصفه با اکثريت مطلق عده حاضر معتبر خواهد بود.

تبصره ۲ (الحاقي ۳۰، ۳۱، ۱۳۷۹) - چنانچه در دو جلسه رسيدگي به يك پرونده جرم مطبوعاتي، هیأت منصفه به حد نصاب نرسد، دادگاه در جلسه سوم با حضور افراد حاضر حداقل به تعداد پنج نفر رسيدگي مي نمايد.

تبصره ۳ (الحاقي ۳۰، ۳۱، ۱۳۷۹) - دبیرخانه هیأت منصفه با بودجه و امکانات قوه قضائيه تشكيل و زير نظر هیأت منصفه انجام وظيفه مي نمايد.

ماده ۳۹ (الحاقي ۳۰، ۳۱، ۱۳۷۹) - هريك از اعضاء هیأت منصفه چنانچه بدون عذر موجه در دو جلسه متوالي يا پنج جلسه متناوب دادگاه حاضر نشود يا از شرکت در اتخاذ تصميم خودداري کند با حکم دادگاه رسيدگي کننده به دو سال محروميت از عضويت در هیأت منصفه محکوم مي شود. رأي دادگاه قطعي است.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

تبصره (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - هر يك از اعضاي هیأت منصفه به علت وجود عذر موجه نتواند در جلسه دادگاه حضور یابد موظف است دو روز قبل از جلسه دادرسی عذر خود را کتباً و به طور مستدل به استحضار دادگاه برساند، در غیر این صورت عذر وی غیرموجه محسوب می گردد مگر عذرهایی که در این فاصله تا جلسه دادگاه حادث شده باشد در هر حال موظف است عذر خود را به دادگاه اعلام نماید.

عذر موجه همان است که در آیین دادرسی احصاء گردیده است.

ماده ۴۰ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - اعضاي هیأت منصفه در ابتدای اولین جلسه حضور خود در دادگاه، به خداوند متعال و در برابر قرآن کریم سوگند یاد می کنند بدون در نظر گرفتن گرایش های شخصی یا گروهی و با رعایت صداقت، تقوی و امانت داری، در راه احقاق حق و ابطال باطل انجام وظیفه نمایند.

ماده ۴۱ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - موارد رد اعضاي هیأت منصفه همان است که طبق قانون در مورد رد قضات پیش بینی شده است.

ماده ۴۲ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - هرگاه در حین محاکمه، اعضاي هیأت منصفه سئوالاتی داشته باشند، مراتب را کتباً جهت طرح، تسلیم رئیس دادگاه می نمایند.

ماده ۴۳ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - پس از اعلام ختم رسیدگی بلافاصله اعضاء هیأت منصفه به شور پرداخته و نظر کتبی خود را در دو مورد زیر به دادگاه اعلام می دارند:

الف - متهم بزهکار است یا خیر؟

ب - در صورت بزهکاری آیا مستحق تخفیف است یا خیر؟

تبصره ۱ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - پس از اعلام نظر هیأت منصفه دادگاه در خصوص مجرمیت یا برائت متهم اتخاذ تصمیم نموده و طبق قانون مبادرت به صدور رأی می نماید.

تبصره ۲ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - در صورتی که تصمیم هیأت منصفه بر بزهکاری باشد دادگاه می تواند پس از رسیدگی رأی بر برائت صادر کند.

تبصره ۳ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - در صورتی که رأی دادگاه مبنی بر مجرمیت باشد، رأی صادره طبق مقررات قانونی قابل تجدید نظر خواهی است. در رسیدگی مرحله تجدیدنظر حضور هیأت منصفه لازم نیست.

تبصره ۴ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - حضور هیأت منصفه در تحقیقات مقدماتی و صدور قرارهای قانونی لازم نیست.

ماده ۴۴ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - هرگاه حکم دادگاه مبنی بر برائت یا محکومیتی باشد که مستلزم سلب حقوق اجتماعی نباشد، از نشریه در صورتی که قبلاً توقیف شده باشد بی درنگ رفع توقیف خواهد شد و انتشار مجدد آن بلامانع می باشد.

فصل هشتم (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - موارد متفرقه

ماده ۴۵ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - نظارت دقیق بر عملکرد جرائد و انجام رسالت مطبوعاتی آنان بر عهده وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. این امر مانع از انجام وظیفه مستقیم هیأت نظارت نخواهد بود.

ماده ۴۶ (الحاقی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - صاحب امتیاز و مدیرمسئول موظفند کلیه کارکنان نشریه را بیمه نمایند تا در صورتی که به حکم دادگاه یا رأی هیأت نظارت یا به هر دلیل دیگر نشریه تعطیل گردید، تا زمان اشتغال مجدد طبق مقررات قانون کار حقوق قانونی آنان پرداخت شود.

ماده ۴۷ (اصلاحی ۳۰، ۱، ۱۳۷۹) - آئیننامه اجرائی این قانون ظرف حداکثر شش ماه توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و بتصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

قانون مطبوعات - مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲

ماده ۴۸ (اصلاحی ۱۳۷۹، ۱۳۰، ۱۳۷۹) - این قانون از جمله در مورد نحوه تشکیل هیأت نظارت و هیأت منصفه از تاریخ تصویب لازم‌الاجراء است و نیز از تاریخ تصویب، کلیه قوانین مغایر با آن از جمله لایحه قانونی مطبوعات مصوب ۱۳۵۸/۵/۲۵ شورای انقلاب لغو می‌گردد.

قانون فوق مشتمل بر سی و شش ماده و بیست و سه تبصره در جلسه روز پنجشنبه بیست و دوم اسفندماه یکهزار و سیصد و شصت و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۴/۱۲/۲۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)

